

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „**KOROŠKI SLOVENEK**“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Kralj Aleksander I. Zedinitelj.

Trdo so odjeknili po širnem svetu smrtni strel v francoskem Marseilleju. Smrtno zadet je o-mahnil junaški kralj Jugoslavije Aleksander I. in težko ranjen padel na njegovi levisi francoski zunanji minister Barthou. Tedaj se je vsaj za trenutek oglasila dobra vest sveta, vzbudili sta jo želja miru in strah pred grozečo vojno nevarnostjo. Ob mrtvem kralju in ministru so narodi prokleli temne sile, ki v svoji maščevalni strasti ne poznajo nobenih meja ter segajo po slehernem sredstvu, da zadostijo temnim svojim strastem. Ob mučeniških za človečanski ideal miru in sprave med narodi se je znašel ves širni svet vsaj za trenutek spravljen in zedinjen. To je bilo zadnje veliko evropsko dejanje junaškega kralja Zedinitelja.

Rodovi za nami šele bodo ocenili veličino življenja in dela kralja Aleksandra. Jugoslovanski narod in ves svet sta ga spoznala že v času balkanskih vojn in svetovne vojske, v kateri je skupno s svojimi vojaki in svojim ljudstvom preživel vse trpljenje od naporov v strelskih jarkih do begunstva v tujini in do novih naporov za rešitev že izgubljene domovine. Tedaj že je svet s spoštovanjem govoril o Aleksandru vojskovodji in regentu. Kot kralj jugoslovanske kraljevine, ki je združila v svojih mejah Srbe, Hrvate in Slovence, se je izkazal neustrašenega junaka in velikana. Nepopisna je bila njegova ljubezen do domovine in uprav iz te ljubezni je črpal svoje sile za izgraditev varne Jugoslavije in mirne Evrope. Aleksander je bil velik prijatelj Francije, bil je vez Mali antanti in temelj sporazuma na Balkanu. Po vrnitvi iz Sofije, koder je dodal nov kamen k zgradbi balkanskega sporazuma, je sedaj hitel v Pariz sklepate še globlje prijateljstvo in novo jamstvo za evropski mir. Zločinska roka je preprečila plemenito kraljevo namero. „Čuvajte mi Jugoslavijo!“ so bile njegove zadnje besede, njegova velika oporoka vsem Jugoslovanom. Nadvse vzvišena ob kraljevi žrtvi za Jugoslavijo! — —

Tajno vez je zasnovala usoda med dvema tako kruto preizkušeni državama — med Avstrijo in Jugoslavijo. Saj ni še tri mesece razdobja ob smrtnih žrtvah dveh dejanskih voditeljev, kralja Aleksandra in kanclerja Dollfussa. Sredi lepih načrtov za bodočnost je smrtni strel zločinske roke prekinil življenje blagega kanclerja. „Saj sem hotel le dobro,“ je dahnil v zadnjih besedah. In ko je sedaj jugoslovanski kralj Aleksander z osebnim razgovorom v Parizu hotel pripraviti predpogoje sporazuma med Jugoslavijo in Italijo, je njegovo plemenito namero prečrtal drugi smrtni strel. Menda je ni v svetovni povestnici enake krvave zgodovine v tako kratkem razdobju. Kako silno sovraštvo živi na svetu in kako slepa strast je ob svojem snovanju bodočnosti! Kako nizka je svetovna morala, ki dopušča v dosego katerihkoli ciljev vsa sredstva in četudi ta nasprotujejo zakonom, na katerih temelji življenje narodov!

Tiho zadoščenje pa navdaja danes vsakogar, ki živi dobre volje tu ali onstran državnih meja, če je mogel motriti utise in korake v Avstriji po razglasu pretresljive novice. Presunjeno je ljudstvo

sprejemalo strašno novico, vlada je takoj odpovedala slavnosti in prireditve, ki so bile na Koroškem nameravane povodom štirinajstletnice glasovanja, po koroških mestih razobešene zastave so bile mahoma odstranjene, vsi avstrijski listi brez izjeme so posvetili visokim žrtvam besede lepega spomina. In ne najzadnje je omeniti korektno nastopanje koroške deželne oblasti v ugodnih dneh zadnjega tedna. Tako je postal v deželi letošnji 10. oktober nepričakovan dan iskrene

negativnega sočutja v skupni misli na žrtev kralja Zedinitelja.

S trdno vero verujemo, da nobena in tudi najmanjša žrtev ni zaman, marveč je dobro sredstvo za dobre cilje v rokah vsevedne Previdnosti. Zato zamoremo trdno verovati, da tudi kraljevska žrtev nikakor ni bila zaman, marveč da je resnično kraljevski prispevek k spravi in miru med narodi. Prešinjeni te misli se klanjamo tudi mi vzvišenemu spominu kralja Aleksandra Zedinitelja.

Smrtni strel v Marseilleu.

Umor kralja Aleksandra in ministra Barthouja. Jugoslovanski kralj Aleksander je potoval v Francijo s torpednim rušilcem „Dubrovnikom“, ki je prispel v Marseille v torek dne 9. oktobra ob 4. uri pop. Že na krovu rušilca ga je pozdravil francoski zunanji minister Barthou, nakar se je kralj podal na francosko admiralsko ladjo, kjer so ga pričakovali še drugi francoski dostojanstveniki. Po medsebojnih pozdravih so se visoki gostje odpeljali na kopno, kjer jih je na pomolu pričakovala ogromna množica ljudstva, ki je navdušeno pozdravljala velikega zaveznika in prijatelja Francije. Nato so se visoki gostje z avtomobili odpeljali proti središču mesta. Med viharimi ovacijami, katerim je kralj smehljalje in radostno ozdravljaj, so vozili avtomobili počasi skozi množico. V prvem avtomobilu je sedel na kraljevi levisi minister Barthou, spredaj pa francoski general George. Niso še vozili deset minut, ko skoči neznanec iz množice na pločnik kraljevega avtomobila in z bliskovito naglico odda na kralja več strelcev. Za njim sicer takoj skoči policijski komisar in ga udari s sabljo, da pade po tleh, vendar so smrtonosne kroglice že opravile svoje strašno delo. Kralj je bil dvakrat zadet in je takoj padel v nezavest, Barthou pa bil težko ranjen. Avtomobili so po strašnem dogodku takoj odbrzeli na prefekturo. Pomoč pa je došla prepozno, kralj Aleksander je kmalu navrh ob navzočnosti ministra Jevtiča izdihnil z besedami „Čuvajte mi Jugoslavijo“, kmalu nato je podlegel svojim poškodbam tudi minister Barthou.

Vest o kraljevem in ministrovem umoru se je bliskovito razširila po vsej Franciji, Jugoslaviji in ostalem svetu. Ves jugoslovanski narod je zatrepal ob nečutenem zločinu, z uradnih poslopij so zaplapolale črne zastave, vse javno življenje se je za ure ustavilo, težka žalost je legla nad vso državo. Bolesten je bil odmev strašnega umora po vsem ostalem svetu. Sv. oče in vse države so izrekle Jugoslaviji svoje globoko sožalje. Avstrij-

ska vlada je takoj prepovedala vse slavnostne prireditve, zvezni prezident Miklas je poslal sožalno brzojavko kraljici Mariji in prestolonasledniku Petru, kancler dr. Schuschnigg pa je izrazil sočutje avstrijskega ljudstva ministrskemu predsedniku Uzunoviču. Listi celega sveta so obširno poročali a tragičnem dogodku in se s častnimi besedami spominjali obeh velikih žrtev.

V Beogradu je bil takoj nato v smislu kraljeve oporoke sklican regentski svet, ki ga tvorijo kraljev brat Pavle, senator dr. Stankovič in ban savske banovine dr. Perovič. Vlada, vojaščina in uradništvo je bilo zapriseženo na novega kralja Petra II., katerega zastopa za dobo njegove mladosti regentski svet. Po vsej državi je bila odredjena žalna doba, ki traja šest mesecev. Do dneva pogreba so zvonili zvonovi v vseh cerkvah Jugoslavije v znak narodnega žalovanja 5 minut vsako uro.

Kraljica Marija se je ob času umora nahajala na vožnji po železnici in je hotela pričakovati kralja v francoskem mestu Dijonu in odtod odpotovati z njim v Pariz. Takoj po žalostnem obvestilu je prispela v Marseille k mrtvaškemu odru svojega visokega soproga, koder jo je pričakoval prezident Francije Lebrun in ji izrekel sožalje vsega francoskega naroda. Ob mrtvem kraljevem truplu, pokritem z jugoslovansko trobojnicno, je ostala dalje časa v molitvi. Nato je odpotovala v Pariz, kjer jo je pričakoval mladi kralj Peter II. z rumunsko kraljico-materjo.

Mrtvi kralj se vrača v domovino. Medtem se je „Dubrovnik“ s truplom mrtvega kralja vračal nazaj v Jugoslavijo ob častnem spremstvu francoskega brodogojca. Ob italijanski obali je pozdravila kralja-mučenika italijanska mornarica. Ob vožnji iz Dubrovnika preko Zagreba v Beograd se je zgrinjala množica naroda, da se slednjič poslovi od svojega dragega suverena. Pogreb kralja Aleksandra je določen za četrtek 18. t. m.

Avstrija izreka sožalje Jugoslaviji. Zvezni prezident Miklas je takoj po obvestilu o žalostnem dogodku brzojavil kraljici Mariji sledeče sožalje: Globoko presunjen sprejemam vest o nečutenem zločinu, katerega žrtev je Njegovo Veličanstvo kralj. Sprejmite prosim izraze mojega globoko občutenega sožalja. Vsemogočni naj dodeli Njenemu Veličanstvu moč, da prenašate to težko preizkušnjo. — Kancler dr. Schuschnigg je naslovil na ministrskega predsednika Uzunoviča sledeči brzojav: Vest o tragični smrti Njegovega Veličanstva kralja me je globoko presunila. Prosim Vašo ekscelenco, da vzamete na znanje najodkritosrčnejše sožalje Avstrije, avstrijske vlade in izraze mojega sočutja ob tako težkem udarcu, ki je zadel kraljevino Jugoslavijo. — Istočasno sta avstrijski prezident in kancler izrazila sožalje tudi Franciji k

izgubi državnika velikega ugleda ministra Barthouja. — **Sožalje Koroške.** Jugoslovanskega konzula v Celovcu dr. A. Novačana je 10. oktobra posetilo zastopstvo deželne vlade v dež. glavarjem generalom Hülgerthom in varnostnim nadzornikom polkovnikom Bargerjem na čelu in mu izreklo sožalje dežele. — **V imenu slovenske manjšine** je jugoslovanskemu konzulu v Celovcu izrekel sočutje g. dr. Petek.

Kdo je atentator? Razljutena množica je morilca kralja Aleksandra in ministra Barthouja na mestu ubila. Pri sledeči preiskavi se je dognalo, da je zločinec hrvaški emigrant imenom Kelemen in da je bil v stiku z večjo družbo hrvaških ubežnikov. Policiji se je posrečilo, da je prijela tri člane te zločinske družbe, ki so po najnovejših časo-

pisnih vesteh priznali, da so se po pobegu iz Jugoslavije nahajali dalje časa na Madžarskem, odkoder so s pomočjo nekaterih višjih madžarskih uradnikov organizirali atentat v Marseilleu. Splošno sodi evropska javnost, da je bil ta atentat naperjen proti evropskemu miru, katerega bi bil kraljev razgovor v Franciji izdatno utrdil.

Vesti iz naše države. Ministrski svet je izdal odredbo o sestavi zveznega kulturnega in gospodarskega sveta. V prvem bo osem zastopnikov katoliške cerkve in po eden zastopnik židov ter protestantov, 22 zastopnikov šolstva, vzgoje in prosvete ter štirje zastopniki znanosti in umetnosti. V gospodarskem zveznem svetu bo 83 zastopnikov stanov in od teh 29 za kmetijstvo in gozdarstvo. — Še v oktobru bo ministrski svet razpravljajal o organizaciji obrtništva v novi državi. Organizacija se bo najbrže izvedla na podlagi dosedanjih obrtniških zadrug, ki ostanejo nedotaknjene. — Poroča se, da bo v državi v kratkem uvedena obvezna splošna vojaška služba. — Predarlska je dobila že svojo deželno ustavo, ki nosi naslovne besede: V imenu Boga vseмогоčnega dobi dežela Predarlska sledečo deželno ustavo. Do novembra bo izdana tudi nova koroška deželna ustava. — V vseh zveznih avstrijskih deželah so imenovani vladni komisariji s pravico poseganja v zasebno gospodarstvo. — Dosedanji generalni tajnik domovinske fronte dr. Stepan postane v kratkem štajerski deželni glavar in na njegovo mesto stopi dosedanji propagandni komisar Adam.

Vesti iz ostalega sveta. Povodom atentata v Marseilleu je francoska javnost obdolžila varnostnega ministra Sarrauta, da je skriv na umorih, ker ni skrbel za zadostno varstvo. Minister je moral odstopiti. Na mesto dosedanjega ministra Barthouja je imenovan za zunanjega ministra Laval. — Pogreba kralja Aleksandra, ki se vrši v četrtek dne 18. t. m. v Beogradu, se udeležita rumunski in bolgarski kralj, nadalje prezident francoske republike in prezident Turčije, zastopane bodo seve vse ostale države. — V Španiji ima vlada položaj v rokah. Vstaja je zadušena, 30 revolucionarjev je obsojenih na smrt. — V Nemčiji odstavlja od Hitlerja imenovani državni škof Müller protestantske škofove, ki se mu nočejo podrediti. Razkol v protestantski cerkvi je očiten. — V glavnem mestu Argentini Buenos Airesu se je vršil velik evharistični shod, katerega se je udeležilo nad milijon ljudstva. Navzoč je bil tudi zastopnik sv. očeta kardinal Pacelli. Papežev nagovor na zborovalce je oddajal tudi dunajski radio.

Ruski kmetje naj trpijo naprej. Letošnji žitni načrt sovjetov se je izjalovil. Komaj tretjina predvidevane množine žita je bila oddana za davke. To je napotilo vlado v Moskvi, da bo napram svobodnim kmetom postopala še strožje. Zvišala jim je davke za 100 odstotkov. Ker svobodni kmetje teh visokih davkov ne bodo mogli plačati, a se jim tudi ne ubraniti, bodo razlašeni in njihove kmetije komunizirane. — Tako izgleda praktični komunizem za kmetijstvo!

Obljuba dela dolg.

„Kärntner Tagblatt“ je k štirinajstletnici glasovanja priobčil uvodnik, katerega drugi del podajamo v naslednjem:

Kdor resnično stremi za svobodno in nedeljeno Koroško, se mora priboriti tudi do korajže, da gre v marsikaterih ozirih tista pota, ki vodijo k cilju. Za to je potrebno, da se deželo čim najbolj očisti vsega očitnega in prikritega nezadovoljstva, ker le ljudstvo, ki živi zadovoljno v deželi, dobro služi na južni meji. Mi se moramo priboriti do korajže, da uvidimo, v kako tesni zvezi je pomirjenje dežele z rešitvijo manjšinskega vprašanja. Do tega problema se do danes nismo upali z odločnostjo, ki zagotavlja trajen uspeh. Koroški deželni zbor je 28. sept. 1920 svečano izjavil, da hoče varovati zdaj in vselej slovenskim sodeželanom njihovo jezikovno in narodno svojstvenost in da bo večinski narod pomagal Slovencem k duševnemu in gospodarskemu podvigu. „Ta načela se izdelajo v podrobnosti po zopetni združitvi z zastopniki koroških Slovencev.“ Pozneje se je v deželnem zboru posvetovalo o avtonomiji, žal, brezuspešno. So tudi razne odredbe, ki urejujejo eno ali drugo upravičeno zahtevo manjšine. Nepotrebno pa je vprašanje, zakaj vse te zahteve še vedno niso rešene.

Državne temelje, na katerih sloni novo javno življenje, je poglobil kancler Dollfuss. Pred vsem redom je vodilno načelo resnične pravice in katoliške morale. Politika, ki si dalekovidno upa ugoditi dane obljube, je tem načelom dosledna. Če hočemo biti odkriti katoliki in dobri vršilci avstrijskega poslanstva za svetovni mir, potem ne smemo imeti interesa na tem, da imamo ob meji nezadovoljno ljudstvo. Kancler sam je v tem smislu izjavil na velikem beljaškem zborovanju dne 4. marca t. l.

10. oktober praznujemo kot deželni praznik. Resnični praznik bo ta dan, ko dovršimo vsestransko delo za sporazum. Toliki so grešili, ko so se nedavno obrnili proti svoji domovini. Naj najdejo zopet pot nazaj v domovinsko občestvo, katerega praznujemo ta dan. Pa tudi onemu ljudstvu, ki je z nami stoletja delilo stisko in usodo, naj se ugodijo njegove zahteve. Kot smo izvedeli, bo v najkrajšem času storjen velik korak naprej z imenovanjem državnega manjšinskega komisarja pri deželni vladi. Njegova glavna naloga bo, da bo od države potrjeni zaščitnik slovenskega ljudstva na Koroškem. Ta začetek pozdravljamo, ker bo sporazum bistveno pospešil. **S tem pa manjšinsko vprašanje še zdaleka ni rešeno.** Ravno v manjšinski politiki se je treba zavedati notranje in zunanje političnih posledic ugodne rešitve. Če v želji sporazuma in z modro pravičnostjo ponudimo roko na vse strani, bo veselje 10. oktobra resnično veliko doživetje domovine za vse, ki so v njej. — Brez pripombe jemljemo obljubo na znanje.

F. K. Meško — šestdesetletnik.

20. oktobra t. l. praznuje slovenski pisatelj dekan F. K. Meško šestdesetletnico svojega rojstva. Preveč je zvezan po svojih lepih književnih darovih tudi s slovenskim rodom na Koroškem, da bi zamogli prezreti njegov življenjski jubilej. V kratki črtici njegovega tako bogatega življenja in z njegovimi lepimi deli „Njiva“ in „Na Poljani“ v podlistku našega lista naj med nami zaživi misel na duhovnika-pisatelja v Selah pri Slovenjgradcu.

V t. Tomažu blizu Ptuja se je rodil pisatelj Meško kot tretji sin vernih kmetskih starišev. Že v šoli je kazal svojo izredno nadarjenost za pisateljevanje in že v tretjem gimnazijskem razredu je spisal prvo povest „Stariši in sin“, katero je pozneje priobčil „Mir“ kot podlistek. Kot višješolca ga je zadela doba velikih slovenskih pisateljev in pesnikov Jurčiča, Stritarja, Tavčarja, Aškercja, Jenka, Gregorčiča in za njimi sledečih modernih Govekarja, Cankarja, Župančiča, Ketteja, Murna. Kmalu se je naš Meško na Koroškem pridružil družini slovenskih književnikov. Iz ljubezni do domovine se je namreč odločil za bogoslovje, katerega je dovršil v Celovcu in tod bil posvečen v duhovnika. V juliju 1898 je daroval prvo sv. daritev v svoji rojstni župniji in prišel nato za škocijanskega kaplana v Podjuno. Tod se je rodilo njegovo prvo večje delo „Kam plovemo“. V gozdu ob Klopinskem jezeru je imel svojo mizico, kjer je pisal in snoval. Njegova dela so zaslovela tako, da so jih kmalu začeli predstavljati v vse kulturne jezike. Iz Škocijana je bil kaplan Meško prestavljen v Žabnice, da si na divnih Višarjah popravi svoje rahlo zdravje. Par mesecev navrh pa je že bil prestavljen za provizorja v nemško Knežo — Gnesau — za Trgom in nato za provizorja v Grebinjski kloster in končno za župnika v Štani pri Prevaljah. Tu je nastal njegov najlepši roman „Na Poljani“, ki ga bo priobčeval skozi leto dni tudi naš „Koroški Slovenec“. Istotam je pisatelj Meško še spisal svoje najboljše lirično delo v nevezani besedi „Ob tihih večerih“. V žaru pisateljske slave je bil Meško leta 1906 inštaliran za župnika Marije na Zili. Tudi tod je poleg pastirovanja neutrudoma pisateljeval. „Mladim srcem“, drama „Na smrt obsojeni“ in še druga dela so tod nastala. S svetovno vojno pa se prične pisateljeva križeva pot. Začne se doba preganjanja in trpljenja. „Špijonaže“ so ga osumili nemški nacionalni krogi, vršila so se pri njem številna preiskavanja, končno so ga gnali v beljaške zapore. Iz zapore izpuščen ni se smel vrniti nazaj na Zilo do leta 1918. Po prevratu so besne tolpe napadle njegovo župnišče, da je moral ponoči bežati iz svoje župnije, medtem ko so okradli njegov dom. V avgustu leta 1919 je postal namestnik prošta Einspielerja v Tinjah, po glasovanju pa je odšel v Jugoslavijo in končno postal župnik in pozneje dekan v Selah pri Slovenjgradcu, koder še danes pastiruje.

Življenje duhovnika-pisatelja, desetletje veselega truda, dvajsetletje trpljenja. Ob njegovi šestdesetletnici se ga spominjamo koroški Slovenci tako mehko in globoko čutečega pisatelja, ki nam

PODLISTEK

F. K. Meško:

Njiva.

(Konec.)

„Ssss — rrrč!“ zašvistne nenadoma skozi zrak, skozi tiho padajoče kosmiče, kakor bi udaril nekdo z gibko palico po ozračju in bi se palica v hipu s hreščočim šumom prelomila.

V istem hipu je Matija začutil, da mu je desnica izpustila kamen. „Ali se je odkrušil kos skale, ki sem se držal zanj?“ je pomislil začuden, nekako nejasno, kakor v polsnu. A ne! Saj se z levico še drži zanj.

„Ali sem zadet?“

Primaknil je desnico tesno pred oči. Glej, vsa krvava je. Zdaj čuti tudi, kako mu teče gorka kri za rokav. Prsti mu bingljajo doli ob sukni.

Začutil je žgočo bolečino tudi ob strani, v ledju na desni strani. Čutil je, kako mu polzi kri doli po nogi, topla, vroča kri.

Obenem je začutil nekako polzavedno, da mu leva roka postaja slabša, da mu dreveni, opušča skalo.

„Pomagajte!“

Bolj vzdihnil je nego zaklical. Tako silna je bila moč discipline, tako je bil prežet s poveljem, da

se mora vse podjetje izvršiti z največjo previdnostjo in molčečnostjo, da niti v tej nevarnosti ni upal glasneje zaklicati za pomoč.

Bilo pa ni pomoči odnikoder.

Zdrknil je s skale.

Drsel je po snegu navzdol. Izpočetka se skoro niti zavedal ni, da drsi v globočino. Le polagoma je spoznal, kaj da se godi z njim; a še sedaj le v nekaki omotici. Vendar se je poskusil z levo-roko zastaviti, ubraniti se tega nevzdržnega, mehkega drsenja navzdol. A kar je zagrabil, ni držalo. Kamor je segel, sam sneg, mehkeg sneg. Kakor v puh se pogreza roka vanj, ali kakor v sod vode.

Čez nekaj časa se niti trudil ni več. Uvidel je, da je brezkoristno. In bolj in bolj se ga je lotevala mehka omamica, nekaka topla, prijetna lenost, tiha želja, da bi se peljal in drsel tako brez prestantka, brez konca in kraja.

Kar se mu je zazdelo, da se je pogreznil povsem v sneg in ne polzi več. Hotel je pogledati, kie da je. A ni mogel odpreti oči. Poskusil se je dvigniti, izkopati se. A se je pogrezal le globlje. V usta mu je silil sneg, v nos. Prhal je, branil se z zadnjimi močmi, da ga ne zaduši. A je dihal težje in težje...

Hipoma mu je bilo, da leži doma na njivi. Ne leži na njej, zakopan je v njo. Obide ga silna groza. Hoče vstati, oprostiti, rešiti se. A se pogreza globlje in globlje v njivo. Prst njive mu kakor

mlačna voda pólje okoli telesa. Tiho, tiho, nalahko plivkaje, mu drsi čez noge, čez pas, čez ledja. Polzi mu gori čez prsi, čez rame in roke, da jih ne more več gibati. Kakor z ogromnimi, močnimi prsti mu oklene vrat. Sili mu skoz zobe, da jih nehote razklopi. V debelem traku se mu siplje v usta — prav kakor moka onemu mlinarju, ki je slišal o njem, da si je po krivici nagrabil veliko kašto. A neke noči, ko jo je šel ogledovat, da se veseli svojega bogastva, je zdrknil z lestvice v kašto. Naglavički je padel v moko. Krivična moka ga je potegnila v se, utonil je v njej. V smrtni uri se je najedel do sitega, ker je v življenju ni bil nikoli sit...

Matija ni mogel več dihati. V ušesih mu je bobnelo, kakor bi tik njega grmela tromba sodnega dne in bi se ob njenem glasu podiral vesoljni svet.

Matiji je zastajalo srce; strašna groza ga je pretresla.

V tej grozi se je z zadnjimi mislimi spomnil svoje krivice. In je zaprosil z zadnjimi močmi:

„Moj Bog, usmiljenje... usmiljenje...“

Sredi molitve se je pogreznil v nezavest. Smrt ga je objela s koščeni rokami, pritiskala ga tesneje in tesneje na svoje prsi, da je ledenel ob njih groznem mrazu...

Kaj je imel zdaj Matija od Korenove njive, kaj od vseh skrbi, od vsega trpljenja zaradi nje?

Širne dežele in cela večnost so ga ločile od nje...

je odkril toliko lepote slovenske duše in slovenskega srca. Naj ga živi Bog in On bodi njegov plačnik!

Pripomba: Za šestdesetletnico je izšla v Mariboru posebna knjiga o Ksaverju Mešku in njegovem razvoju v življenju in udejstvovanju in sicer iz peresa mladega prof. A. Ovna. V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu pa je izšlo Meškovo najnovejše delo „Henrik govavi vitez“, božični misterij v štirih slikah.

DOMAČE NOVICE

Jugoslovanski kralj Peter II. se je 13. t. m. vozil skozi Koroško in sicer z materjo kraljico-vdovo Marijo, z rumunsko kraljico-materjo Marijo in nadvojvodinjo Ileano. Vračal se je preko Francije in Švice v Jugoslavijo. V Beljaku je pozdravil visoke goste deželni glavar Hülgerth z vrsto drugih osebnosti. Ob prihodu vlaka je izstopil minister Jevtič, katerega je pozdravil jugoslovanski konzul v Celovcu dr. A. Novačan ter mu predstavil navzočo družbo. Deželni glavar je izrekel ministru v imenu zvezne vlade sožalje. Do Podroščice je spremljalo posebni vlak več višjih železniških uradnikov, v Podroščici je vodil varnostne ukrepe dež. orožniški načelnik Janeschitz-Kriegl. Na Jesenicah je bil novi kralj svečano sprejet.

Letošnji deseti oktober v deželi je bil popolnoma pod vtisom pretresljive novice o umoru kralja Aleksandra in francoskega ministra Barthouja. Zvezna vlada je prepovedala vse nameravane prireditve in se je vršila le počastitev padlih vojakov na celovškem pokopališču. Dunajski radio je črtal slavnostni in zabavni spored in pri našal le resne točke. Ta lepi akt sočustvovanja z državo sosedov je nedvomno več doprinesel k sporazumu dveh narodov kot pa vse šumne prireditve in slavnosti in je našel gotovo dovolj priznanja tudi onstran državnih meja.

Zborovanje koroških rojakov v Jugoslaviji. Predzadnjo soboto in nedeljo je priredil Klub koroških Slovencev v Jugoslaviji v veliki dvorani Narodnega doma v Celju koroški večer in letno zborovanje. Večer je otvoril klubov predsednik, ki je po pozdravnih besedah omenil, da sledi koroški klub vzgledu Nemcev, ki zasledujejo življenje svojih manjšin v vseh državah. „Mi spoštujemo Nemce in njihov narod, želimo pa, da se postavijo na isto stališče glede naših rojakov. Naj dobe koroški Slovenci iste pravice, ki jih imajo Nemci pri nas in ki so jim zajamčene po mednarodnih pogodbah.“ Med pestrim sporedom je nastopil tudi oktet ljubljanskega Zvona, ki je znan tudi po naših dolinah. Drugi dan je bral župnik dr. Arnejc sv. mašo za umrlima častnima članoma generalom Majstrom in dr. Jankom Brejcem. Pred letnim zborom se je vršila žalna manifestacija za gen. Majstrom, dr. Brejcem, župnikom Hrabo in mladim dr. Hafnerjem. Pisatelj Meško je bil povodom svoje šestdesetletnice izvoljen za častnega člana. Sledil je nato občni zbor s poročili, nakar je bil potrjen dosedanji odbor.

Schulverein Südmark. Na Dunaju se je vršila letna skupščina znanega nemško-nacionalnega bojnega društva Südmarke, na katerem se je med drugimi poročalo tudi o nemških toriščih (Stützpunkte) v slovenskem koroškem ozemlju, ki so Podroščica, Ljubelj, Borovlje, Železna Kapla, Medgorje. Tod so bila dovršena s Südmarkino pomočjo šolska poslopja, skrbelo se je nadalje za duhovniški in učiteljski naraščaj, za učna sredstva šolam in gospodinjskim tečajem. Poročilo je še naglašalo nacionalno-politični značaj društvenega delovanja ob narodnih mejah. Tako delo smatra društvo za eminentno narodno-vzgojno delo. (!) Kako dolgo še?

Tudi narava se uračuni. Letošnja jesen se je navajala v vsej krasoti, kot bi hotela popraviti neprijazni obraz odhajajočega poletja. Zemlja je bila soncu pokorna in je dozorela v slehernem sadu. Pa glej! Pomladi podobna jesen je zvalila iz zemlje sokove tudi za cvetenje in zorenje raznih že v poletju odmrlih rastlin. Tako nam je logaveški župan g. Rainer pred dnevi položil na uredniško mizo košek cvetočih in zorečih vrtnih jagod. Pač edinstven dokaz, da se uračuni tudi sicer tako modra mati narava. Kako da bi se potem ne mogel često zmotiti tudi bori človek v svojih zasnovah in namerah!

Podravlje. (Ponarejeni bankovci.) Minuli teden se je v trgovini Vanžov v Domačalah pojavil mož, star kakih 40 let, z dolgim, ozkim obrazom. Kupil je konjski bič in ga plačal s ponarejenim bankovcem za 5 šil. Bankovec je bil iz navadnega

Vertrauen Sie einem Fremden Ihr Geld an?

Nein, gewiß nur einem guten Bekannten, der auch dafür bürgt.

Aber vertrauen Sie nicht oft Erzeugnissen, deren Herkunft Sie nicht kennen und für die niemand bürgt?

Für Kathreiner bürgt die bekannte Packung mit dem Kneippbild. Verlangen Sie darum immer

Kathreiner

nur in Paketen.

papirja in na njem z navadnimi barvami ponarejene bankovčeve slike in črke. Ponarejevalca, katerega čaka občutna kazen, določena za tovrstne prestopke, še niso izsledili.

Bistrica v Rožu. Iz zaporov julijske revolte sta bila izpuščena ravnatelj tukajšnje tovarne Johansen in bivši tovarniški uradnik ter vodja nar. socialistov Franc Kraigher. Ostalih še ni. — Do oktobra so v tovarni razprodali vse stroje in ostali inventar. Lesenino, starine in ropotijo so darovali delavcem. Zdaj so poslopja docela demontirana. Pa se spominjamo izza otroške dobe prorokovanja starih ljudi, da pride doba, ko bo tedaj cvetoča tovarna ustavila obratovanje in se bodo v njenem zidovju pasle krave.

Sveče. Letošnjo jesen so se razni uzmoviči vrgli na krajo sadja in poljskih sadežev. Ljudstvo upravičeno zabavlja nad tovrstnimi tatvinami. — Med nami je dovolj ljudi, ki slepo zabavljajo čez cerkev in duhovnika in nam pridigujejo novi, komunistični evangelij. Pa jim nasede marsikateri in se nabira njihovega nezadovoljstva. Dobro bi bilo, če bi ljudje si boljše ogledali prepovednike novega evangelija in jih sodili ne po njihovih besedah, marveč po njihovih delih. Ob nezadovoljstvu bo trpelo ljudstvo samo najbolj.

Blaznikova „Velika pratika“ za leto 1935 je izšla že devetdesetič. Za ta jubilej je prav lepo in primerno opremljena. Znano je, da hočejo imeti Slovenci samo to pratiko, ne samo pri nas doma, temveč tudi v inozemstvu, v Ameriki, Avstriji, Nemčiji, Italiji itd. Ta edino prava in res domača pratika se naroča pri tiskarni I. Blasnika nasled. v Ljubljani, dobi pa se tudi v upravi našega lista.

87

Št. Janž v Rožu. (Smrt zaslužnega narodnjaka.) Dne 8. X. smo ob prav številni udeležbi pokopali posestnika in čevljarskega mojstra Tomaža Lapaša. Rajni je že dalje časa bolehal, pred 3 leti ga je zadela mrtvoud, a je še okrevljal. Pred 14 dnevi pa je ohromela leva stran telesa, pridružil se je srčni napad in mož-korenina je izdihnil. Pokojnik je bil naslednik znanega vodje slovenskega Roža g. Stiha. Po njem je stopil v stalni odbor tukajšnje posojilnice, bil je ustanovitelj izobraževalnega društva in njegov prvi predsednik, dolga leta je vršil službo občinskega odbornika in bil nad 18 let načelnik šolskega sveta. V bojih pred glasovanjem so ga Nemci med prvimi internirali na Lichhofu. Kljub temu, da so ga mnogi kot narodnjaka črtili in zaničevali, je ostal zvest svojemu življenskemu načelu in je služil svojemu narodu z vsemi svojimi močmi. Še na stara leta, ko se je moral vsled starosti odtegniti narodnemu delovanju, je ohranil staro živahnost in bil poln zanimanja za veliko življenje okoli sebe. Agilni Frjan, ta vrla rožanska in slovenska duša, je nje-

gov edinec in obeta, da bo polno izvršil nepisano oporoko svojega dragega očeta. Pogreba se je udeležila poleg številnega občinstva tudi šola z otroci in vodstvom, požarna bramba in v zelo častnem številu zastopana Hranilnica in posojilnica. Šentjanški pevski zbor je ranjkemu v slovo zapel par žalostink in se tako še v imenu društva poslovil od prvega društvenika. Vrlemu narodnjaku bodi večni mir, žalujoči Frjanovi družini pa naše iskreno sožalje!

Bistrica na Zili. (Smrt.) Umrla je Tišlarjeva mati Marija Moser na posledicah notranje bolezni. Stara je bila 67 let in bila pravi vzor trpeče slovenske matere, katere življenje je bilo izpolnjeno le z delom in molitvijo. Ena njenih hčerk je poročena z g. Wieserjem, uradnikom bolniške blagajne v Celovcu. Blaga mati, počivaj v miru, ostalim naše iskreno sožalje!

Drobiž. Za kaplana v Dobrli vasi je bil imenovan č. Jožef Pollak, za provizorja na Golšovem žihpoljski župnik č. Koschier, za boroveljskega kaplana Eduard Thurner. — Celovski Novi trg se odslej imenuje dr. Dollfusov trg. — Kancier dr. Schuschnigg in knez Starhemberg sta svoj prihod k celovski slavnosti 10. oktobra že v pondeljek odpovedala. Slavnost je preložena na november. — Kmetijska zbornica bo v kratkem razpuščena, v kolikor tiče dosedanega sestava. — Celovška „Bisernica“ je svojo za sredo 17. t. m. nameravano Meškovo proslavo preložila na november.

ŽENSKI VESTNIK

Mati — čudodelka.

Preprosto deklet z dežele piše:

Devet nas je z očetom in materjo vred. Živimo v mali hišici z nekaj zemljiščem. Naš oče zasluži mesečno okoli 150 šil. Od tega gre na mesec za davke in druge dajatve, za obleko in podobno 60 do 80 šil. Ostalo preostane materi za gospodinjstvo. Tu je treba zdaj na vse strani štediti in hraniti. Samo tako je naši materi mogoče, da ne zabrede v dolgove. Vsak groš dvakrat obrne v roki, predno ga izda. V našem jedilniku pa je po materni skrbi vedno obilo izpremembe, tako da otroci vsak dan veselo sedamo za mizo in komaj čakamo, da je vse pripravljeno. Posebno smo pohlepni na svežo zelenjavo, ki jo v obilju pridelujemo na domačem vrtu, dasi ga je le večji košček in je njegova zemlja revna in podnebje neugodno. Naša mati kupuje le nazpotrebnejše. Česar nam lastni vrt ne da, temu se radevolje odpovedujemo. Poleti mati vkuha in vloži od vsega, kar pridelujemo na vrtu, tako da imamo vso zimo zelenjave. Naši obedi sestojijo skozi vse leto v glavnem iz zelenjave, juhe in krompirja. Meso dobiva parkrat na teden le oče, kar se nam otrokom zdi razumljivo, ker smo na to že s početka vajeni. Kadar je dobra letina, nam domača njičica — samo dve imamo — daje dovolj krompirja. Na drugi pa pridelamo rži za par zimskih mesecov, da v zimi ni treba nositi dvojnih izdatkov: za kurivo in kruh. Tako naša mati poravnava drugo z drugim in prihaja vsem potrebščinarjem na kraj. Za denar, ki ga pozimi prihranimo na kruhu, kupi spomladi moko, da imamo spet domač kruh čez poletje. Na mesec porabimo 40 hlebčkov in naš oče se vedno šali in pravi, da bi takoj prišli na boben, če bi kruh kupovali pri peku. Redimo po enega prašiča in eno kravo in inamo presno maslo in sir za dobrega pol leta. Kolače peče naša mati le ob velikih praznikih in tu in tam kako nedeljo, da nam otrokom napravi veselje. Za večerjo dobimo skodelico mleka in kruh, včasih s presnim maslom. Poleti nam včasih razdeli na večer dva trdo kuhani jajci, kadar kokoši dobro nesejo. Tudi pri obleki je mati skrajno štedljiva. Drug za drugim podedujemo obleko, ki jo mati neprestano čisti in popravlja, da je često še v „tretjem rodu“ dokaj lična in nosna. To je, kar vem povedati o gospodinjstvu moje matere; vse je vedno v zvezi z dvema besedicama: varčnost in preprostost.

Ali ni čudodelka in umetnica taka mati in gospodinja? In koliko je sličnih, ja še vzornejših v najpreprostejših in najubožnejših v naših domovih! Blagobit rodo in stoletij nosijo in oblikujejo take matere v svojih rokah. Kdaj bomo to doumeli in — upoštevali?

L. S.

Teško je dandanes z dotami v denarju, ker ga primanjkuje tudi za najpotrebnejše. Pa več kot denarna dota je dota izobrazbe. Zato opozarjamo na naši gospodinjski šoli v Št. Rupertu pri Velikovcu in v Št. Jakobu v Rožu. Tod se bo v šest-

mesečni šoli poučevalo dekleta v vseh strokah, ki jih mora dobra gospodinja na deželi obvladati. Dekleta naj se prijavijo vodstvu še v oktobru, pouk prične z novembrom. Dekleta se na željo poučuje tudi v šivanju in glasbi. Glede prispevka se je dogovoriti z vodstvom.

GOSPODARSKI VESTNIK

Branajte travnike! Travnike se mora ravno tako oskrbovati kot njive. Travniška zemlja mora biti godna, da zamore v njo prodirati voda, kisik in ogljikova kislina. Zato je najpripravnejša brana, brez katere ni dobre travniške zemlje; brez brane ni zadostne in dobre krme. Marsikdo se boji, da z brananjem poškoduje itak borno travniško rušo in iztrga krmske rastline. Pri brananju z neprimerno brano je to dejansko mogoče. In samo škoda je, da se prave travniške brane pri nas še tako malo pozna. S to se iztrga le ničvredne rastline, mah in drugi plevel, da se ostale krmske rastline lahko lepo razvijajo, razširijo in razrastejo. Brana je sovražnica mahu in pospeševaljica rasti na travnikih in deteljiščih. Le močvirne travnike se ne obdeluje z brano marveč z valjarjem. Kdaj naj se brana travnike? Najbolj primerni čas za to je jesen, ko so travniška tla povsem suha. Dobro je, da se tudi na travniku za brano praši in kadi. Lahko se z uspehom brana tudi spomladi, ko so tla že osušena. A le prerado se spomladi zgodi, da vsled dolgotrajnega mokrega vremena ni mogoče priti do brananja. Zato se priporoča jesensko brananje, nakar se travnike pognoji, kar je enako važno delo kot brananje samo. Dobre trave in detelje se v rasti pospešujejo z gnojenjem.

Pomladanska setev. Ko so tudi pozni jesenski pridelki pod streho, je dobro, da se preorje in pušči v sirovih brazdah vse njive, namenjene za pomladansko setev. Pravi gospodar tega važnega dela ne bo zamudil. Npreoran ne sme ostati čez zimo noben košček zemlje. Z gladkih in trdih njiv odteka dragocena deževnica brez vse koristi, iz npreoranih njiv izhlapi mnogo vode. Preorane njive pa napoji dež in se tako lahko nabere v zgornjih in spodnjih zemeljskih plasteh dovolj vlage za vroče in suhe dneve spomladi in poleti. Čez zimo nabrana voda se ob suši dviga iz spodnjih plasti in napaja žejne korenine ter jim dovaja hranilne snovi. Mnogokrat se zaradi spomladanskega oranja zapozni setev, ki pride potem le prevečkrat v suho spomladansko dobo. Za jara žita se pred zimo orje okrog 20 cm, za okopavine pa okrog 25 do 30 cm globoko. Premokre in vlažne njivske zemlje se tudi v jeseni ne orje.

Velikovški trg, 9. oktobra. Vprežni voli 75—85, mladi voli 70—80, molzne krave 70—85, klavne 60—80, plemenski prašiči 70—80, ovce 55—57, jajca 13—14, sirovo maslo 2.20—3.20, stare kokoši 2.— do 2.80, mlade 1.50—2.—, pšenica 39—40, rž 30—31, oves 19, proso 20, ječmen 20—24, koruza 17, ajda 20, krompir 6—8, brusnice 40, apno 4.90 do 5.—, zeljnate glave 15 g za komad.

Zakaj v shrambah gnije sadje? Vzroki gnitja so ali na sadju samem ali pa v shrambi. Sadju, ki je bilo pri obiranju in spravljanju kakorkoli poškodovano, začne gniti. Vbodi sad z najmanjšo iglico in že zadostuje, da so vrata za bakterije odprta in gnitje se prične prej ali slej. Kaj šele s sadjem, ki se ga neusmiljeno trese in s koli stepa z drevesa ali naklada z lopato. Drugi vzrok gnitja je lahko v shrambi, če je ta topla in vlažna. Toplota in vlaga namreč pospešujeta razvoj gnilobnih bakterij. Zato so dobre le hladne in suhe shrambe. Nadalje je potrebno, da je shramba čista in snažna. Zato previdni sadjarji svoje shrambe pravčasno pobelijo in žveplajo, police za sadje pa s sodo pomijejo in presušijo. Končno je važno še nekaj: Sadju je v shrambi treba večkrat pregledati ter odstraniti vsak sad, ki je količkaj nagnit.

RAZNE VESTI

S pota po Ameriki.

Rev. G. M. Trunk.

Vzhodni del države Kolorado je ravan, vobče so bolj suhi kraji. Letos je vladala tu in še bolj proti vzhodu in na sever, kakor znano, silna suša, kakršne Amerika še ne pozna. Ravno ponoči je močno deževalo, ampak zjutraj so se videle po državi Kansas posledice te strahovite suše. Vse je kakor požgano, celo drevje je suho. Pridelkov

sploh ni, živina je poginila ali so jo morali postreliti, ker ni bilo ne krme, ne vode. Vlada je izdala za pomoč že pol milijona dolarjev, pa je le kapljica na razbeljen kamen. Morda bo drugo leto žetev obilna, pa ne bodo mogli prodati. Kmetija (farma) redi, pa pozna tudi stradanje.

Kjer smo obstajali, sem opazoval ljudi. Depresija (slabi časi) se pozna na oblekah. Prej si delavca vsaj na potovanju težko ločil od „gospoda“, zaaj je drugače. Še je pri ženskah dosti židastih nogavic, židastih oblek pa ni več, vse je bolj priprosto, ceno... tudi prikrpano (priblekano) je, kar se prej ni videlo. Pete na čevljih so ponošene, tudi kaka luknja se vidi.

Tovorni vlaki so natrpani z raznimi „bumi“, po strelah, praznih vozovih jih je vse polno, eni potujejo sem, drugi tja. Ne morem si raztolmačiti počenjanja teh ljudi. Dobro vejo, da tam v Kaliforniji ni dela, niti ne tam v New Yorku, pa le potujejo leto in zimo sem in tja. Ali jih to veseli? Hočejo le drugim delati nadlogo? Niso ravno berači, pa le beračijo. Naš pasitelj Ksaver Meško sam pravi, da ga od časa do časa prime neka mrzlica, da mora malo potovati (Vagabundenfieber). Zdi se mi, da mora neka taka mrzlica biti prav domača tu v Ameriki, ker izmed naših slovenskih rojakov sem naletel le na malo takih, ki bi ne bili „prebumali“ prav vsi Ameriko, od Alaske tja do mehikanske meje. In to prej, ko je bilo dela na izobilje. Ko so služili, so vse potrosili, zdaj ne morejo trositi, ko ni nič v žepih, „bumanje“ pa cveti, kakor nikoli poprej. Mora biti posebna ameriška bolezen.

Od Kansas City naprej so kraji lepi, hriboviti, narava široka, veličastna. Pozna se pa tudi tu suša na suhih drevesih, manj na poljih. Železnica vodi precej dolgo ob reki Missouri. Ime je indijansko in pomeni „blatna reka“, po nemškem Dreckfluss, in blata ne manjka, ko manjka radi suše vode. Celo žerjavi, ki stoje na dolgih nogah v plitvi vodi, so nekako otožni. Ni pravega življenja, celo narava kaže neko depresijo.

(Dalje sledi.)

Umeten blisk in grom. V slovitem elektriškem laboratoriju v Zedinjenih državah so napravili te dni zanimiv poizkus. Električni tok napetosti 150.000 voltov z močjo 250.000 amper je bil na mah prekinjen. Sila, ki je pri tem nastala, je bila grozanska. Čul se je strašen pok, debele žice so se pretvorile v plin in močanski betonski stolp, na katerem so bile naprave pritrjene, se je spremenil v pepel. Poizkuse bodo nadaljevali in nameravajo razkriti marsikaj novega, doslej tajnega o elektriki.

Težka nesreča v angleškem rudniku. Dne 22. m. m. so se vneli plini v premogokopu pri mestu Wrezham na Angleškem. V rovih je bilo tedaj do 500 rudarjev in le polovica se je jih je mogla rešiti. Da se požar ne razširi še bolj, je oblast odredila, da se ima zapreti dohode v najbolj ogrožene rove. Nad 200 rudarjev je ostalo pod zemljo in so bili izgubljeni. Pretresljivi trenutki so bili, ko se žene in otroci s težkim srcem pričakovali prvih vesti o usodi svojih očetov in bratov. Vlada je odredila, da se ima vdovam in sirotam nuditi izdatno denarno pomoč in se je v te namene pobiralo po vsej državi.

Rdeča armada. O moči ruske komunistične armade se piše sledeče: Ob izbruhu vojne bi sovjeti postavili 3 milijone pešcev, 100.000 konjenikov in 10.000 topov. Rezerve pa znašajo 18 milijonov vojaško izurjenih mož. Poleg teh milijonov razpolagajo sovjeti še z 70 oklopnimi vlaki, 400 tanki in 10 polki za vojsko s kemičnimi plini. Rusija ima nadalje 5000 letal. Tako močno je oborožena, zato pa stradajo ubogi ruski kmetje. In kje je komunistični ideal bratstva in miru?

Orel je odnesel otroka. V norveški vasi Istrenamdalenu se je pred neko hišo igrala štiriletna deklica. Nenadno je priletel iz velike višine orjaški orel, zgrabil otroka in ga odnesel seboj. Na mah so bili vsi vaščani pokoncu. Oboroženi z vsem mogočim orodjem so šli za njim in našli njegovo gnezdo po deveturnem iskanju. Blizu gnezda so našli tudi odnešeno deklico, ki je bila le malo poškodovana in še živa.

Pred sto leti. V letu 1834 je angleški parlament dovolil 200 milijonov zlatih funtov gospodarjem številnih kolonij britanskega imperija kot odkupnino za 800.000 zamorcev, ki so bili tedaj še sužnji in torej lastnina gospodarjev. Angleški vzgled je vplival na ves ostali svet in tekom desetletij je bilo suženjstvo vsaj na papirju odprav-

ljeno vsepovsod. Vendar so katoliški krogi upravičeno se izjavili proti slavju te za človeštvo in njegovega prava pomembne stoletnice, ker so krščanske vlade več kot dvesto let gledale in celo podpirale trgovino s človeškim blagom v svojih ozemljih. Sicer pa z odpravo suženjstva iz paragrafov še ni storjeno vse in vedno spet se čujejo slučajni od modernih sužnjih brez vsakega prava in pravice.

Sitnosti s kravami. „Torej si bil že zopet kaznovan, ker si mešal mleko z vodo?“ — „Da. Ne moreš si misliti, koliko sitnosti sem že imel s temi vražjimi kravami.“

Idealni zakon. Zakonca sedita doma in žena pravi: „No, možiček, ali ne bi hotel malo z menoj pokramljati?“ — „Prav rad,“ odvrne mož. „medtem pa prečitam te liste.“

Največji človek na svetu. V Pekingu, glavnem mestu Kitajske, se je minule dni rozkazoval neki človek, ki se smatra za največjega na svetu. To je Korejec Čin-Fukuej, ki šteje 29 let in je visok 2 metra 74 centimetrov. Ta goljat med zemljani namerava kreniti sedaj po svetu in se razkazovati radovednežem — seve za denar. Odklonil je vse menažerje, ki so mu hoteli biti uslužni pri sestavi nenavadne turneje in seve pri delitvi blagajne. Sam bo spravljal vstopnino za nastope. Ko dospe k nam, vam poročamo.

S smehom zdravi. Pariški zdravnik Pierre Vachet zdravi svoje paciente na poseben način. Pozove jih, naj zapro oči in naj poslušajo, kar govori; on pa jim neprestano napoveduje. Miren sem, zdrav sem, in za njim ponavlja te besede ves zbor pacientov. Nato navije ploščo na gramofonu, ki podaja samo krohot in smeh. Kmalu se zasmeje eden pacientov, nato se loti smeh še ostalih in kmalu se krohoče in smeje ves zbor. Nazadnje zapove zdravnik, naj odprejo oči. Oči se odpro, vsi obrazi so vedri, nekateri od veselja jočejo. In so ozdravljeni. — Pa ta medicina s smehom gre tudi brez zdravnika in jo kar toplo priporočamo.

Pevovodje, organisti, pozor! V dneh 29. in 30. oktobra se vrši v Mohorjevi hiši v Celovcu pevski tečaj pod vodstvom znanega strokovnjaka. Udeležba je za pevovodje strogoobvezna. Za hrano in prenočišče je poskrbljeno. Začetek v ponedeljek ob 9. uri. Osrednji pevski referent.

Svoji k svojim!

Obleke po meri izdelava po jako ugodni ceni **Franc Koprivnik**, krojač, Rute pri Rinkolah. Tudi tu veljaj pravilo: **Svoji k svojim!**

Najcenejši denar — 5% v letu! Razdolžitev potom odkupa dragih hipotek, stavbna, nakupna in hipotekarna posojila, tudi na 2. mestu! Od zveznega kanclerskega urada kontr. blagajna „AUSTRO-THURINCIA“, Villach-Meerbothstr. 16. Pojasnila zastoni, za pismene odgovore pa je treba priložiti znamko za 48 g. 84.

Molzec (Melker) se sprejme. Oskrbovati bo imel 15 krav. Obrniti se je na „Kmečko zvezo“. — Tudi dekle in hlapci, ako iščejo nova mesta, se lahko zglasijo pri „Kmečki zvezi“ v Celovcu.

Zahvala.

Ob bridki izgubi našega očeta in deda, gospoda

Tomaža Lapuša,

p. d. Suštarja v Podsinji vasi.

smo prejeli toliko izrazov sočutja in sožalja, da se ne moremo vsakemu posebej zahvaliti.

Izrekamo zahvalo vsem tem, posebej pa še č. župniku dr. Lučovniku za tolažbo v boleznih in spremstvo na zadnji poti, šolskemu vodstvu šole v Št. Janžu za častno spremstvo s šolarji. Požarni brambi Podsinja vas za darovani venec in častno spremstvo. Hranilnici in posojilnici v Št. Janžu za darovani krasni venec, vsem pogrebcem in društvenim pevcem za žalostinke v slovo od svojega prvega društvenika.

Ohranite ga vsi v blagem spominu!

Podsinja vas, v oktobru 1934. 88

Žalujoča Lapuševa družina.